

RESSÒ DE LA PARAULA

Fraternitat (IV). El celibat

La tercera de les formes «institucionals» d'amor fratern més significatives a l'Església és la vida cèlibe. Ens referim a la vida cèlibe, tal com la vivim a l'Església catòlica, vinculada al sacerdoci ministerial.

El celibat ministerial, el dels preveres, és una promesa. El celibat ministerial, que viuen el sacerdots catòlics, és una promesa, un compromís d'amor. És una promesa que neix de l'amor i es fa per estimar. Si no fos així, esdevindria una mera representació, una imposició o, segons els casos, fins i tot una opció antievangèlica.

La relació del celibat dels preveres i l'amor és absolutament essencial.

Per una part, com tot carisma a l'Església, qui opta lliurement per la vida cèlibe vinculada al ministeri sacerdotal, ha experimentat que l'amor compartit i viscut a l'Església (família, comunitat, paròquia, grup, etc.) el porta a lliurar-se absolutament a Jesucrist en el servei sacerdotal amb aquest estil de vida. En aquest sentit, podem dir que el celibat neix de la fraternitat viscuda a l'Església concreta. Alguns fidels, tot deixant-se portar per l'amor compartit a la comunitat cristiana, s'adonen que aquest amor fratern els empeny al lliurament cada vegada més total i més radical al servei en el sacerdoci. Per això diem que la vocació al sacerdoci ministerial és un dels exemples més clars de la fecunditat de la comunitat cristiana: l'amor fratern que s'hi viu no porta a un tancament egoista,

ans al contrari, l'empeny a obrir-se servint l'Església i el món. Normalment els joves que es presenten al Seminari com aspirants al sacerdoci, d'una o altra forma, han viscut un amor fratern particularment intens i autèntic.

Per altra part, el celibat del sacerdot, viscut amb la seva profunditat, és font abundant i eficaç de germanor en la comunitat cristiana. El prevere cèlibe, gràcies a la seva promesa i a la manera específica d'estimar que ella comporta, és capaç de viure intensament la germanor sacerdotal amb els seus germans del presbiteri i alhora esdevé un focus de comunió fraterna entre els fidels.

Això té la seva explicació. Els conflictes i les divisions dins les comunitats són molt freqüents. En part tenen el seu origen simplement en les limitacions que tenen els seus membres. Però hi ha sovint una causa més profunda: són els afectes que demanen i exigeixen, que miren de tancar-se en

el propi grup ideològic i d'amistat, que fomenten la competitivitat, que miren l'altre diferent (sense dir-ho, perquè no quedaria bé), com equivocat i contrari... L'amor celibatari, en canvi, es caracteritza per la gratuïtat i, en conseqüència, per la universalitat. La persona que opta pel celibat sacerdotal ha d'haver fet un procés de maduració dels seus afectes tal, que esdevingui capaç d'estimar de debò sense demanar res, en gratuïtat total.

Aquesta gratuïtat total en l'amor, que ve a coincidir amb la pobresa profunda, fa possible la fraternitat universal.

—Tantes vegades ens trobem que els enfrontaments i els conflictes en la convivència no tenen més solució que tothom camini en una via de maduració de l'amor, vers la gratuïtat...

—Un celibat mal viscut, només suportat, però sense l'esperit d'amor madur i gratuït que li és essencial, esdevé una font constant de conflictes i divisions en la comunitat.

—Però, quantes gràcies hem de donar pels testimoniatges de preveres cèlibes que ens han estimat de debò!

¿Com desaprofitar una font tan fecunda d'amor fratern com és el celibat sacerdotal? El necessitem, perquè ens calen referents i testimonis vius d'amor fratern.

† **Agustí Cortés Soriano**
Bisbe de Sant Feliu
de Llobregat

APUNTS PER A L'ANÀLISI

PACIFICAR L'ÀNIMA I EL MÓN

La pau anhelada (II)

A l'hora de pensar la pacificació del món, cal contemplar la dimensió d'agressivitat que hi ha en la condició humana. Partim de la idea que l'agressivitat és una part integrant de la persona, que en ella hi ha un fons obscur que, en determinades circumstàncies aflora a la superfície i mostra la seva faç més destructiva. Aquesta idea està latent en la ment d'egregis pensadors de la cultura occidental. Ho trobem expressat i analitzat en els textos del Marquès de Sade, de Thomas Hobbes, d'Arthur Schopenhauer i de Sigmund Freud, per citar, solament, algunes figures cimeres.

La tendència destructiva, tanàtica, forma part de la condició humana i no es pot extirpar sense extirpar l'home. Si això és així, no es tracta, doncs, d'intentar eliminar-la (tasca absurda), sinó de canalitzar-ne i transformar aquesta energia al ser-

vei de tots. Aquesta tendència, sempre latent, només necessita algun estímul extern per agafar força i manifestar-se.

La pau es veu en el present amenaçada per diverses raons. Ens trobem en un escenari mundial en el qual el xoc de civilitzacions sembla haver substituït la lluita de classes, els conflictes de fronteres i la rivalitat entre les superpotències. La pobresa injusta i creixent que pateix, per exemple, Amèrica llatina és, com diu el teòleg de l'alliberament, Jon Sobrino, en si mateixa una violència contra les majories pobres i condueix irremissiblement a conflictes violents; és en si mateixa un atemptat contra la pau i, en definitiva, una violència contra els pobres i els seus drets fonamentals.

Els teòlegs de l'alliberament defineixen aquesta situació com a violència institucionalitzada i in-

justícia estructural i consideren que és la violència més originària i una de les arrels més importants de les altres formes de violència social.

La violència estructural se sol imposar a través de la violència repressiva, mentre que la revolució nària sorgeix com una resposta, moltes vegades, inevitable, enfront de la injustícia estructural. Això, naturalment, no la justifica moralment, perquè tota vida humana ha de ser respectada i estimada i la violència solament genera més violència en una espiral sense fi; però la violència reactiva no és una casualitat, sinó una resposta. Només si es treballa contra la violència estructural, es podrà dissoldre la violència reactiva.

Francesc Torralba
Doctor en Teologia

ECO DE LA PALABRA

Fraternidad (IV). El celibato

La tercera de las formas «institucionales» de amor fraterno más significativas en la Iglesia es la vida célibe. Nos referimos a la vida célibe tal como la vivimos en la Iglesia católica vinculada al sacerdocio ministerial.

El celibato ministerial, el de los presbíteros, es una promesa. El celibato ministerial, que viven los sacerdotes católicos, es una promesa, un compromiso de amor. Es una promesa que nace del amor y se hace para amar. Si no fuera así, se convertiría en una mera represión, una imposición o, según casos, incluso una opción anti-evangélica.

La relación del celibato de los presbíteros y el amor es absolutamente esencial.

Por una parte, como todo carisma en la Iglesia, quien opta libremente por la vida célibe vinculada al ministerio sacerdotal, ha experimentado que el amor compartido y vivido en la Iglesia (familia, comunidad, parroquia, grupo, etc.) le lleva a entregarse absolutamente a Jesucristo en el servicio sacerdotal con este estilo de vida. En este sentido, podemos decir que el celibato nace de la fraternidad vivida en la Iglesia concreta. Algunos fieles, dejándose llevar por el amor compartido en la comunidad cristiana, se dan cuenta de que este amor fraterno los empuja a la entrega cada vez más total y más radical al servicio en el sacerdocio. Por eso decimos que la vocación al sacerdocio ministerial es uno de los ejemplos más claros de la fecundidad de la comunidad cristiana: el amor fraterno que se vive en ella no induce a un cierre egoísta, más bien al contrario, le empuja a abrirse sirviendo a la Iglesia y al mundo. Normalmente los jóvenes que se presentan al Seminario como aspirantes al sacerdocio, de una u otra forma, han vivido un amor fraterno particularmente intenso y auténtico.

Por otra parte, el celibato del sacerdote, vivido con su profundidad, es fuente abundante y eficaz de fraternidad en la comunidad cristiana. El presbítero célibe, gracias a su promesa y a la manera específica de amar que ella comporta, es capaz de vivir intensamente la fraternidad sacerdotal con sus hermanos del presbiterio y a la vez se convierte en un foco de comunión fraterna entre los fieles.

Esto tiene su explicación. Los conflictos y las divisiones dentro de las comunidades son muy frecuentes. En parte se deben simplemente a las limitaciones que tienen sus miembros. Pero hay a menudo una causa más profunda: son los afectos que piden y exigen, que buscan cerrarse en el propio grupo ideológico y de amistad, que fomentan la competitividad, que miran al otro diferente (sin decirlo, porque no quedaría bien) como equivocado y contrario... El amor celibatario, en cambio, se caracteriza por la gratuidad y, en consecuencia, por la universalidad. La persona que opta por el celibato sacerdotal ha tenido que hacer un proceso de maduración de sus afectos tal, que llegue a ser capaz de amar de verdad sin pedir nada, en gratuidad total.

Esta gratuidad total en el amor, que viene a coincidir con la pobreza profunda, hace posible la fraternidad universal.

—Tantas veces encontramos que los enfrentamientos y los conflictos en la convivencia no tienen más solución que todos anden en una vía de maduración del amor, hacia la gratuidad...

—Y un celibato mal vivido, sólo soportado, pero sin el espíritu de amor maduro y gratuito que le es esencial, se convierte en una fuente constante de conflictos y divisiones en la comunidad.

—Pero ¡cuántas gracias tenemos que dar por los testimonios de presbíteros célibes que nos han amado de verdad!

¿Cómo desaprovechar una fuente tan fecunda de amor fraterno como es el celibato sacerdotal? Lo necesitamos, porque nos hacen falta referentes y testigos vivos de amor fraterno.

† **Agustín Cortés Soriano**
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

ESPAI VICARIA JUDICIAL

Quan el testimoni és un prevere (i III)

No qualsevol persona pot testimoniar en un procés matrimonial, si bé podria semblar-ho a primera vista, ja que el dret canònic permet que els familiars puguin integrar la llista de testimonis.

Així, els sacerdots, si bé poden en principi assumir aquesta funció per ser majors d'edat, no estar incapacitats i no tenir cap interès particular en la causa, el dret ho prohibeix de manera terminant a qui coneix a un i altre consort pel sagrament de la reconciliació. El motiu és obvi: risc de narrar fets que es troben sota el sigil sacramental. La llei eclesiàstica és taxativa (DC art. 196.2.2.º), fins a tal punt que encara que el consort que va ser penitent seu

li demani que vagi a declarar, el clergue no ha d'acceptar tal responsabilitat.

Succeeix en la praxi dels nostres tribunals que compareix algun prevere com a testimoni assegurant conèixer a títol personal un consort, si bé de manera molt eventual li ha administrat el sagrament de la confessió, creient per tant en consciència que pot assumir la funció de testimoni en la causa. En aquest cas creiem que el jutge al principi de la declaració (es declara sota jurament) li adverteix amb claredat que es limiti a narrar fets que els coneix a partir de l'exclusiu tracte personal, mai via sacramental. Davant d'una situació de dubte, s'ha d'optar per la via més segura: apartar-lo de la llista de testimonis. Tot i que seria prudent al·legar el motiu; cas contrari la seva passivitat podria donar peu a errònia interpretació: falta d'interès pel procés o la justícia eclesiàstica, ignorar completament el que va succeir, afeblir la tesi de la part que el va proposar de testimoni, etc.

Segons el cànon 983 el sigil sacramental és inviolable. Prohibició tan absoluta que, del que s'ha sentit mitjançant tal circumstància, no pot acceptar-se la narració ni com a mer indicatiu de prova.

VIDA DIOCESANA

Taules de Santa Càndida d'Orpí, restaurades

El Bisbat de Sant Feliu de Llobregat, amb l'ajuda d'una subvenció del Departament de Cultura de la Generalitat, ha recuperat i restaurat dues taules, del s. XVII, que formaven part del retaule que es trobava a l'església de Santa Càndida d'Orpí. Sembla que els autors serien Antonio Pavonio i el pintor igualadí Salvador Martí i es va fer sobre un suport original que va desaparèixer durant la Guerra Civil. La pri-

mera taula restaurada està dedicada a santa Madrona de Tessalònica i està representada com una noia jove, vestida amb túni-

ca i mantell tot subjectant amb la mà dreta una fulla de palma verda i amb la mà esquerra una caca i/o vaixell. Pel que fa a la segona taula, fa referència a santa Eulàlia. Entre els seus atributs hi destaca una creu en aspa amb la que fa ser crucificada.

Malgrat l'estat amb el que es van trobar la restauració ha fet que la pintura que restava hagi pogut ser assentada i recuperar part de la capa pictòrica originària.

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «Explotadors sense escrúpols fan mal a nens tractats com a mercaderia i fets esclaus. Que Déu beneeixi qui els allibera» (14 de gener de 2017).

@Pontifex: «Que la Santa Família vetlli per tots els migrants menors i acompanyi aquells vulnerables i sense veu pel seu camí» (15 de gener de 2017).

@Pontifex: «Mai no hi podrà haver pau de debò mentre hi hagi un sol ésser humà a qui es vulneri la pròpia identitat personal» (16 de gener de 2017).

@Pontifex: «La pau és una "virtut activa" que exigeix el compromís i la col·laboració de cada persona i de la societat en el seu conjunt» (17 de gener de 2017).

Exercicis dels seminaristes al Miracle

Com cada any i com ja és tradició, un cop finalitzats els exàmens semestrals, els seminaristes de Barcelona i Sant Feliu van gaudir de la setmana del 29 de gener al 4 de febrer dels exercicis espirituals, al Santuari del Miracle (Solsonès), enguany predicats per D. Sergio Requena, prevere, secretari tècnic de la Comissió Episcopal de Seminaris i Universitats, de la Conferència Episcopal Espanyola. Moments de meditació i moments de pregària personal van enfortir els joves per emprendre amb força el darrer semestre de curs.

Va coincidir, a més, que en aquells dies els seminaristes van celebrar la Festivitat de la Candelera (2 de febrer) juntament amb els monjos del monestir, amb la benedicció de candeles i de la celebració de l'Eucaristia.

Enamora't

El passat dissabte 4 de febrer, a Sant Sadurní d'Anoia, van aplegar-se un centenar de joves d'arreu del bisbat per celebrar una nova edició de la **Trobada diocesana d'adolescents i joves**. Hi havia joves de Vilanova i la Geltrú, Vilafranca del Penedès, Sant Sadurní d'Anoia, Sant Llorenç d'Hortons, Capellades, Piera, Esparreguera, Abrera, Sant Andreu de la Barca, Sant Vicenç dels Horts, Viladecans i El Prat de Llobregat, que participen del grup de joves de la parròquia, o de la catequesi de Confirmació, o del Centre d'Esplai, etc.

Durant aquella tarda, en la qual van estar acompanyats pels catequistes, preveres i pel bisbe Agustí, van aprofundir com concretar l'amor que Déu ens té, en un mateix, en els altres, en la natura i en la comunitat. Una trobada amb temps per anar en profunditat, per pregar, per celebrar i per fer festa.

Selfie d'alguns joves amb el bisbe Agustí

Un centenar de joves es va aplegar a Sant Sadurní

Aquesta trobada és sempre un moment de visibilitat del jovent de la diòcesi, però el que realment importa és el camí que el jove realitza al grup de la parròquia, catequesi, esplai... i que l'ajuda a inserir-se a una parròquia o comunitat concreta. Per això, la **Comunitat d'Acompanyants** s'ofereix per donar un cop de mà als catequistes i animadors d'adolescents i joves. Us podeu posar en contacte amb ells a santfeliujove@bisbatsantfeliu.cat.

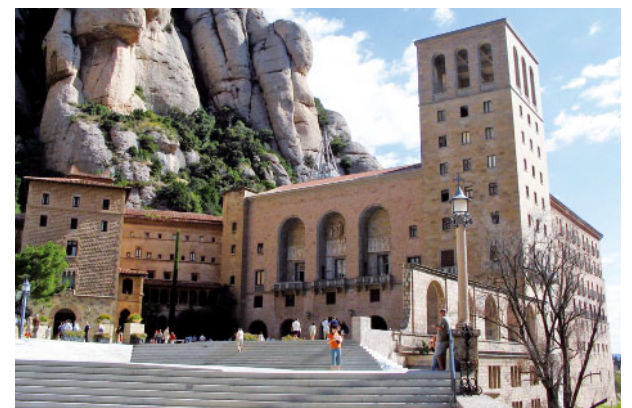
Com a propera cita en aquest camí d'acompanyament, **diumenge 5 de març**, de les 17 a les 20 hores, a la Casa de l'Església de Sant Feliu de Llobregat, tindrem el **recés de Quaresma** i la Trobada amb aquells joves que han de rebre el sagrament de la Confirmació. Aquella tarda ens acompanyarà el grup de música de Tarragona «Canta la teva Fe», que dinamitzaran i guiaran la pregària durant el recés. En aquest recés es pot participar d'entre els 14 als 25 anys. Altres activitats de la Delegació de Joventut les podeu seguir al web, facebook i twitter de *SantfeliuJove*.

XIII Jornades de formació i espiritualitat a Montserrat

Tindran lloc del 20 al 23 de febrer, sota el lema «La germanor sacerdotal».

La primera jornada tindrà caràcter de recés de Quaresma anticipat. Les ponències del segon dia aniran a càrrec del degà de la Facultat de Teologia, Dr. Joan Planellas, sobre

l'Església, icona de la comunió trinitària, i els preveres i diaques, ministres de la comunió eclesial. En canvi, l'últim dia serà el pare abat de Montserrat, Josep Maria Soler, qui parlarà sobre la comunió i la pluralitat en la comunitat.

AGENDA

► **Pregària vocacional.** Dijous 23 de febrer, a les 19 h, a la capella de la Casa de l'Església, un nou moment de pregària per les vocacions.

► **Visita Pastoral. Sant Feliu de Llobregat.** En el marc de les pistes indicades al Pla Pastoral, el bisbe Agustí ha iniciat la Visita Pastoral als arxiprestats, començant pel de Sant Feliu. La trobada amb el Consell de laics ampliat tindrà lloc el proper diumenge 26 de febrer, a les 18 h, a la Casa de l'Església.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

20. ■ Dilluns (lit. hores: 3a setm.) [Sir 1,1-10 / SI 92 / Mc 9,14-29]. Sants Nemesi i Potami, mrs.; sant Eleuteri (s. v), bisbe; santa Amada, rel.; beat Maurici Proeta, agustinià, de Castell d'Empúries; beats Francesc i Jacinta Marto (Fàtima).

21. ■ Dimarts [Sir 2,1-13 / SI 36 / Mc 9,30-37]. Sant Pere Damià (1007-1072), bisbe d'Òstia i doctor de l'Església, cardenal; sant Claudi, mr.; sant Dositeu, monjo. Festa de la Misteriosa Llum de Manresa.

22. □ Dimecres [1Pe 5,1-4 / SI 22 / Mt 16,13-19]. Càtedra de

sant Pere, apòstol, celebrada a Roma des del s. iv; santa Margarida de Cortona, religiosa.

23. ■ Dijous [Sir 5,1-10 / SI 1 / Mc 9,41-50]. Sant Policarp, bisbe d'Esmirna i mr. (s. ii), deixeble dels apòstols; santa Marta d'Astorga, vg. i mr.

24. ■ Divendres [Sir 6,5-17 / SI 118 / Mc 10,1-12]. Sant Modest (s. v), bisbe de Treveris; sant Sergi, monjo i mr. (304); santa Primitiva, vg.; sant Edilbert, laic; beata Josepa Naval i Girbés, vg. seglar, d'Algemés.

25. ■ Dissabte [Sir 17,1-13 / SI 102 / Mc 10,13-16]. Sant Cesari (s. iv), metge, germà de Gregori Nacianzè; sant Valeri (†695), ermità d'Astorga; beat Sebastià d'Aparicio, rel.

26. ■ Diumenge vinent, VIII de durant l'any (lit. hores: 4a setm.) [Is 49,14-15 / SI 61 / 1C 4,1-5 / Mt 6,24-34]. Sant Nèstor, mr.; sant Alexandre, bisbe; sant Porfiri (†421), bisbe de Gaza; Sant Feliu de Llobregat: santa Paula Montal, vg., d'Arenys de Mar, fund. escolàpies (SchP).

Diuenge VII de durant l'any

COMENTARI

«No sabeu que sou temple de Déu?»

▶ Lectura del llibre del Levític (Lv 19,1-2.17-18)

El Senyor digué a Moisès: «Digues a tota la comunitat dels israelites: Sigueu sants, perquè jo, el Senyor, el vostre Déu, sóc sant. No tinguis malícia als teus germans dins el teu cor. Reprèn els altres, si cal; així no et faràs responsable del seu pecat. No et vengis ni guardis rancúnia contra ningú del teu poble. Estima els altres com a tu mateix. Jo sóc el Senyor.»

▶ Salm responsorial (102)

R. *El Senyor és compassiu i benigne.*

Beneeix el Senyor, ànima meva, / del fons del cor beneeix el seu sant nom. / Beneeix el Senyor, ànima meva, / no t'oblidis dels seus favors. R.

Ell et perdona les culpes / i et guareix de tota malaltia; / rescata de la mort la teva vida / i et sacia d'amor entranyable. R.

El Senyor és compassiu i benigne, / lent per al càstig, ric en l'amor. / No ens castiga els pecats com mereixiem, / no ens paga com deuria les nostres culpes. R.

Llença les nostres culpes lluny de nosaltres / com l'Orient és lluny de l'Occident. / Com un pare s'apiada dels fills, / el Senyor s'apiada dels fidels. R.

▶ Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint (1Co 3,16-23)

Germans, ¿no sabeu que sou un temple de Déu i que l'Esperit de Déu habita en vosaltres? Si algú profana el temple de Déu, Déu li'n demanarà compte, perquè el temple de Déu és sagrat, i aquest temple sou vosaltres. Que ningú no s'enganyi ell mateix. Si entre vosaltres algú es té per savi segons la saviesa del món present, que es faci ignorant, per poder arribar a ser savi de veritat. Perquè, davant de Déu, la saviesa d'aquest món és ignorància. L'Esclusura diu: «Fa caure els savis en els seus propis paranys.» I també: «El Senyor sap què valen els pensaments dels savis: no s'aguanten més que el fum.» Per tant, que ningú no es gloriï de ser seguidor de cap home. Tot és vostre: Pau, Apol·ló, Quefes, el món, la vida, la mort, el present, el futur. Tot és vostre, però vosaltres sou de Crist, i Crist és de Déu.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Mateu (Mt 5,38-48)

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles: «Ja sabeu que, als antics, els van dir: "Ull per ull, dent per dent." Doncs jo us dic: No us hi torneu, contra els qui us fan mal. Si algú et pega a la galta dreta, para-li també l'altra. Si algú et vol posar un plet per quedar-se el teu vestit, dóna-li també el mantell. Si algú t'obliga a portar una càrrega un quart d'hora de camí, porta-li mitja hora. Dóna a tothom qui et demani, no et desentenguis del qui et vol manllevar. Ja sabeu que van dir: "Estima els altres", però no els enemics. Doncs jo us dic: Estimeu els enemics, pregueu per aquells que us persegueixen. Així sereu fills del vostre Pare del cel: ell fa sortir el sol sobre bons i dolents, i fa ploure sobre justos i injustos. Perquè si estimeu només els qui us estimen, quina recompensa mereixeu? Els publicans, no fan també el mateix? I si només saludeu els germans, què feu d'extraordinari? Els pagans, no fan també el mateix? Sigueu bons del tot, com ho és el vostre Pare celestial.»

▶ Lectura del libro del Levítico (Lv 19,1-2.17-18)

El Señor habló así a Moisés: «Di a la comunidad de los hijos de Israel: "Sed santos, porque yo, el Señor, vuestros Dios, soy santo. No odiarás de corazón a tu hermano, pero reprenderás a tu prójimo, para que no cargues tú con su pecado. No te vengarás de los hijos de tu pueblo ni les guardarás rencor, sino que amarás a tu prójimo como a ti mismo. Yo soy el Señor".»

▶ Salmo responsorial (102)

R. *El Señor es compasivo y misericordioso.*

Bendice, alma mía, al Señor, / y todo mi ser a su santo nombre. / Bendice, alma mía, al Señor, / y no olvides sus beneficios. R.

Él perdona todas tus culpas / y cura todas tus enfermedades; / él rescata tu vida de la fosa, / y te colma de gracia y de ternura. R.

El Señor es compasivo y misericordioso, / lento a la ira y rico en clemencia. / No nos trata como merecen nuestros pecados / ni nos paga según nuestras culpas. R.

Como dista el oriente del ocaso, / así aleja de nosotros nuestros delitos. / Como un padre siente ternura por sus hijos, / siente el Señor ternura por los que lo temen. R.

▶ Lectura de la primera carta de san Pablo a los Corintios (1Cor 3,16-23)

Hermanos:

¿No sabéis que sois templo de Dios y que el Espíritu de Dios habita en vosotros? Si alguno destruye el templo de Dios, Dios lo destruirá a él; porque el templo de Dios es santo: y ese templo sois vosotros.

Que nadie se engañe. Si alguno de vosotros se cree sabio en este mundo, que se haga necio para llegar a ser sabio. Porque la sabiduría de este mundo es necedad ante Dios, como está escrito: Él caza a los sabios en su astucia. Y también: El Señor penetra los pensamientos de los sabios y conoce que son vanos. Así pues, que nadie se glorie en los hombres, pues todo es vuestro: Pablo, Apolo, Cefas, el mundo, la vida, la muerte, lo presente, lo futuro. Todo es vuestro, vosotros de Cristo y Cristo de Dios.

▶ Lectura del santo evangelio según san Mateo (Mt 5,38-48)

En aquel tiempo dijo Jesús a sus discípulos: «Habéis oído que se dijo: "Ojo por ojo, diente por diente". Pero yo os digo: no hagáis frente al que os agravia. Al contrario, si uno te abofetea en la mejilla derecha, preséntale la otra; al que quiera ponerte pleito para quitarte la túnica, dale también el manto; a quien te requiera para caminar una milla, acompaña-le dos; a quien te pide, dale, y al que te pide prestado, no lo rehúyas. Habéis oído que se dijo: "Amarás a tu prójimo" y aborrecerás a tu enemigo. Pero yo os digo: Amad a vuestros enemigos y rezad por los que os persiguen, para que seáis hijos de vuestro Padre celestial, que hace salir su sol sobre malos y buenos, y manda la lluvia a justos e injustos. Porque, si amáis a los que os aman, ¿qué premio tendréis? ¿No hacen lo mismo también los publicanos? Y, si saludáis sólo a vuestros hermanos, ¿qué hacéis de extraordinario? ¿No hacen lo mismo también los gentiles? Por tanto, sed perfectos, como vuestro Padre celestial es perfecto.»

Manual pels levites on quasi tot són normes litúrgiques, el llibre del Levític ensenya a mantenir la santedat en tots els aspectes de la vida. Als cp. 17-26 hi ha el «Codi de Santedat» amb normes derivades totes d'un mateix principi: *Sigueu sants perquè Jo, el Senyor, el vostre Déu, sóc sant.*

La semblança amb Déu duu a *no tenir malícia als teus germans; i a reprendre els altres, si cal, per no fer-se així responsable del seu pecat.*

Jesús a la paràbola del Bon Samarità eixamplarà l'àmbit del *proïsme* a qui cal estimar que ja no serà només *el del teu poble*.

Capgirant el plantejament d'A.T. (qui és pròxim a mi i aquest mereix que l'estimi), per revisar més aviat a quines persones i com m'aproximo jo.

No sabeu que sou un temple de Déu? Així defineix l'Apòstol la Comunitat cristiana: lloc sagrat i temple viu de la presència de Déu. Qui fa mal a la Comunitat (sobretot *els qui es glorien de ser seguidors de cap home*, en comptes de testimoniar que *som de Crist*) està ofenent Déu.

Ull per ull i dent per dent (Ex 21,24 i Lv 24, 20): no és paraula definitiva de Déu, sinó llei de proporcionalitat que volia limitar l'espiral de la venjança reduint-la a la reciprocitat. *Qui mati un animal ha de compensar-ho amb un altre*. Equivalent.

Tenint en compte la pedagogia gradual de Déu, cal situar la «llei del tallió» dins el procés de perfeccionament amb què Déu educa el seu Poble: amb el perdó atorgat primer només als pròxims de la família, del clan, de la tribu i del Poble, fins que Jesús marqui el criteri definitiu: «*Estimeu els vostres enemics: Així sereu fills del vostre Pare del cel*» que estima perdonant setanta vegades set i convidant a la conversió.

Mn. José Luis Arín